

Nr 422.

Av herr **Andrén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 115, angående löne- och pensionsreglering för befattningshavare vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet.

Akademiräntmästarna ha, såsom i Kungl. Maj:ts proposition nr 115 framhålls (sid. 252), av ålder varit likställda med professorerna i avlöningshänseende. Högskolornas löneregeringskommitté liksom reservanterna inom densamma föreslogo också, att denna likställighet skulle bibehållas, låt vara med det avsteget från likställighetsprincipen, att vanlig ortsgropperung skulle gälla för räntmästare men ej för professor. Drätselnämnden vid Uppsala universitet, som utan tvivel bättre än någon annan myndighet känner det ansvar och den betydelse, som tillkommer akademiräntmästaren vid samma universitet, framställer också efter en utförlig och sakrik motivering det yrkandet, att universitetets räntmästare bör erhålla »minst samma lön som professor, ej blott formellt utan reellt». Skulle med hänsyn till dyrortsgrupperingen den traditionella likställigheten ej kunna upprätthållas, ansåg Drätselnämnden, att A I i så fall vore den lägsta löneställning, som kunde komma ifråga för akademiräntmästarens del. Samma synpunkter och förslag ha senare framförts av Akademiska konsistoriet i Uppsala. Även vid Lunds Universitet ha såväl Drätselnämnden som Akademiska konsistoriet yrkat på bibehållandet av den likställighet i lönehänseende, som sedan gammalt bestått mellan professor och räntmästare vid våra universitet.

Visserligen äro de krav, som ställas på en räntmästare och en professor, högst olika. Man kan därför förstå, att Kungl. propositionen med hänsyn härtill föreslagit en särskild löneplan för professorerna, medan samtidigt förslag framställt om akademiräntmästarnas inordnande i det civila avlöningsreglementets löneplan. Kungl. Maj:t har därvid föreslagit, att räntmästaren vid Uppsala Universitet skulle hänföras till lönegraden B 30 medan motsvarande befattningshavare vid Lunds Universitet, med hänsyn till förvaltningens mindre omfattning, skulle hänföras till en lägre lönegrad: B 29.

Det torde icke vara för mycket sagt, att detta förslag betecknar ett anmärkningsvärt avsteg från den av alla hörda akademiska myndigheter med styrka hävdade likställigheten i lönehänseende mellan professor och räntmästare, och att det dessutom ej gör full rättvisa åt de maktpåliggande uppgifter och det stora ansvar, som tillkomma räntmästarna vid våra svenska universitet.

För att belysa, hur krävande och betydelsefulla de uppgifter äro, som åligga räntmästaren i Uppsala, tillåter jag mig att i bilagor meddela en del upplysningar angående arten och omfånget av den förvaltning, som tillhör denne befattningshavare. Redan här vill jag emellertid framhålla, att räntmästaren vid Uppsala Universitet har att bära det väsentliga ansvaret för förvaltningen av omkr. 400 st. hemman och andra fastigheter på landet samt kvarnar, frälsreräntor och stadsjord till ett sammanlagt taxeringsvärde av kronor 10,101,400:— samt skogsfastigheter till ett taxeringsvärde av kr. 4,783,900:— med en för tiden $\frac{1}{7}$ 1924— $\frac{30}{100}$ 1925 beräknad bruttoavkastning på kronor 515,000:—. Härtill kommer en högst betydande penningförvaltning, omfattande bl. a. Universitetets fonder för olika ändamål, den $\frac{30}{100}$ 1924 uppgående till ett belopp av kronor 13,209,353:64. Vid sidan om denna omfattande förvaltning har räntmästaren att bl. a. verkställa den förberedande ekonomiska utredningen i och för ny- och ombyggnadsarbeten samt att övervaka dessas utförande och likviderande. En uppfattning om vad detta innebär, kan man måhända få därav att under den nuvarande räntmästarens ämbets-tid 1906—1924 byggnadsarbeten äro utförda till ett sammanlagt belopp av kronor 13,594,333:58 samt dessutom planerade och behörigen utredda till ett beräknat belopp av sammanlagt kronor 15,399,833:58. Det torde efter ett meddelande av dessa siffror vara överflödigt att särskilt framhålla, hur utomordentligt betydelsefullt det är för universitetets hela utveckling, att denna omfattande förvaltning handhaves av män med särskilda förutsättningar för de maktpåliggande uppgifterna och i en tryggad ekonomisk ställning. Det är också tydligt, att räntmästarens uppgifter äro av sådant slag, att universitetet vid besättandet av denna post måste kunna konkurrera med enskilda företag, som driva en likartad verksamhet. Något sådant är knappast möjligt med de löne- och andra förmåner, som Kungl. Maj:t i propositionen nr 115 tillämnar räntmästaren vid Uppsala Universitet. Det måste därför vara ägnat att förvåna, att medan Kungl. Maj:t för flertalet av universitetens ordinarie befattningshavare föreslår icke oväsentliga förbättringar i löneförmånerna, ingen egentlig ökning föreslås i räntmästarens avlöning.

På grund av vad ovan anförts torde det icke vara obilligt föreslå, att räntmästaren vid Uppsala Universitet hänföres till lönegrad A I — samma lönegrad, till vilken för närvarande t. ex. marinöverkommisarien vid marinförvaltningens civilavdelning och myntdirektören äro hänfödda.

Då det å ena sidan är tydligt, att de förvaltningsuppgifter, som åligga räntmästaren vid Lunds Universitet, äro åtskilligt mindre omfattande och krävande än de, som åligga samme befattningshavare vid Uppsala Universitet, men å andra sidan icke torde vara lämpligt att i lönehänseende alltför mycket skilja de båda befattningshavarna åt, så mycket mindre som de båda ha högst ansvarsfulla poster att förvalta, vill jag föreslå, att räntmästaren vid Lunds Universitet hänföres till lönegraden B 30.

Jag får sålunda hemställa att riksdagen måtte besluta,

att hänföra räntmästaren vid Uppsala Universitet till lönegraden A I och samme befattningshavare vid Lunds Universitet till lönegraden B. 30

Stockholm den 16 april 1925.

Georg Andréén.

P. M.

ang. akademiräntmästarens vid Uppsala Universitet göromål.

1:o) Är föredragande i alla ekonomiska frågor i Drättselnämnden — ärendenas antal per år kunna beräknas till omkr. 600 à 700 st. — och verkställer dess beslut.

2:o) Förvaltar universitetets ekonomi, som omfattar såväl penningförvaltning som chefskap för förvaltningen av dess hemman och andra fastigheter å landet (c:a 400 st.) och av dess skogar. Taxeringsvärdena av hemman och skogar uppgå enligt bilagda uppgifter tillhopa till kr. 14,885,300:— oberoende av universitetets i Uppsala stad belägna institutionsfastigheter.

3:o) I penningförvaltningen ingår bl. a. handhavandet av alla universitetet tillhöriga fonder, som den ³⁰/₁₀₀ 1924 uppgingo till kr. 13,209,353:64.

4:o) Handhar med biträde av en kassörska och är ansvarig för den dagliga medelförvaltningen.

5:o) Omhänderhar alla reparationsarbeten vid institutionsbyggnaderna. — För detta ändamål hänskjutas alla under året förekommande smärre reparationsarbeten till räntmästaren, som avgör eller överlämnar dem till avgörande av Drättselnämnden. Dessutom skall han varje vår med biträde av sakkunniga förrätta besiktningar å platsen för utrönande av behövliga ändrings- och reparationsarbeten, utarbета och för Drättselnämnden framlägga förslag härom samt övervaka arbetenas utförande.

Övriga göromål framgå ur instruktionen för räntmästaren (se Croneborgs bok II, sid. 162).

Bland de ekonomiska frågorna äro byggnadsfrågorna de mest tyngande och tidskrävande.

Utom de ovan nämnda årliga underhållsarbetena å institutionsbyggnaderna, vilka nu kräva en kostnad av c:a 50,000 à 60,000 kr pr år, vilar på räntmästaren i första hand den förberedande ekonomiska utredningen av ny- eller ombyggnadsarbeten samt kontrollen över arbetenas utförande och likviderande.

Till belysning av omfattningen av dylika arbetens förekomst hänvisas till närlagda tablå, omfattande tiden fr. o. m. 1906 till närvarande tid eller den tid räntmästarebefattningen innehafts av nuvarande innehavaren.

I fråga om akademihemmanens och skogarnas skötsel skall räntmästaren vaka över vederbörande underlydande tjänstemäns utförande av deras åligganden, till handläggning förbereda och hos Drättselnämnden föredraga alla framställningar såväl från bemälda tjänstemän som från akademiarrandatorer m. fl. samt i övrigt till handläggning förbereda bl. a. följande ärenden.

1:o) *rörande hemmanen*

a) granska och föredraga akademifogdens förslag till nya arrendekontrakt (30 à 40 st. per år);

b) granska och föredraga på grund av fastställda grunder upprättade arrendekontrakt samt presterade borgensförbindelser;

c) årligen genomgå protokollen över de av fogden förrättade ekonomiska besiktningar å akademiemman (c:a 70 à 80 per år) samt över av- och tillträdessyner (c:a 30 à 40 per år) och hos Drätselnämnden anmäla eventuella beslut påkallande anmärkningar;

d) vaka över att uppbörd av arrenden m. m. behörigen inlevereras.

2:o) *rörande skogarna*

a) granska värderingar angående till inköp föreslagna skogsfastigheter;

b) föreslå skogvaktare till antagande och avskedande av odugliga dito;

c) föreslå uppdrag åt skogsförvaltaren att indela skogar till hushållning;

d) granska och föredraga förslag till nya eller till revision av förutvarande hushållningsplaner;

e) granska och föredraga skogsförvaltarens resejournaler (kvartalsvis);

f) granska och föredraga densammes protokoll om besiktningar av skogvaktarens boställen, skogsarbetarelägenheter och utarrenderade torp ävensom instrument över av- och tillträdessyner vid desamma;

g) granska och föredraga arrendeförslag om samma fastigheter;

h) granska och föredraga förslag om upplåtelse av jakträtter;

i) granska och föredraga av skogsförvaltaren uppgjorda förslag ang. utsyning av virke för följande år till salu eller husbehov;

k) granska och föredraga av densamme uppgjort förvaltningsförslag för nästföljande år;

l) granska och föredraga inkomna anbud å salubjudet virke;

m) granska och föredraga upprättade kontrakt angående dylika anbud samt pröva borgen eller annan erbjuden säkerhet;

n) indriva köpeskillning för sålt virke (f. n. mycket besvärligt);

o) granska skogsförvaltarens kvartalsvis lämnade medelsredovisningar;

p) granska och föredraga densammes ämbetsberättelse för det sistförflutna året.

Förutom nu angivna, enligt statuter och instruktioner räntmästaren åliggande göromål, förekomma en talrik mängd tillfälliga ärenden, ofta av tidskrävande art, som skola av honom omhändertagas, beredas och föredragas. Sålunda bör omnämnas, att under tiden 1913—1921 på räntmästarens förslag medel beviljats till fullständig taxering av Universitetets skogar och till upprättande av hushållsplaner för skogsvården. Huru vidlyftigt detta ärende varit framgår därav, att särskilda skogstjänstemän varit anställda för arbetets genomförande och att detta dragit en kostnad av 91,058 kronor 44 öre. Även bör nämnas, att ny instruktion för skogsförvaltare och hans assistent av räntmästaren utarbetats och år 1920 vunnit stadfästelse.

Därjämte bör anmärkas, att räntmästaren är (utom av Drätselnämnden) ledamot av *de båda konsistorierna* i ekonomiska frågor samt dessutom plägar tagas i anspråk för andra Universitetets delegationer. Sålunda är den nuvarande räntmästaren

ledamot av styrelsen för Universitetets vaktbetjäntes pensionskassa,

» » » » redaktionen för Universitetets årsskrift,

» » » » Universitetets gymnastikinrättning,

» » kommittén för om- och nybyggnadsarbeten vid Akademiska sjukhuset samt dess subkommitté,

» » tillfälliga, av Större Konsistoriet tillsatta kommittéer.

Avskrift.

**Taxeringsvärdet å Upsala Universitets skogar
den 30 juni 1924.**

Inom Stockholms län	714.600: —
» Upsala »	2.424.000: —
» Västmanlands län	1.645.000: —
	<hr/>
	Summa 4.783.900: —

Bruttoavkastningarna (inklusive värdet av fritt utlämnat virke)

hava uppgått år 1919 till	560.966: —
» 1920 »	868.224: —
» 1921 »	625.067: —
» 1922 »	314.800: —
» 1923 $\frac{1}{1} - \frac{30}{6}$	505.828: —
$\frac{1}{7}$ 1923 $-\frac{30}{6}$ 1924	468.623: —
och beräknas för	
$\frac{1}{7}$ 1924 $-\frac{30}{6}$ 1925 till c:a	515.000: —

Fastställda årsarverkningen uppgår till

å de egentliga akademiskogarna	54,600 kbm. fast mått
å skogar till Math. Norbergs fond	2,885 » » »
å » » Banérska fonden	85 » » »
å » » Bielkeska »	155 » » »
	<hr/>
	Summa 57,725 kbm. fast mått.

Upsala den 19 mars 1925.

Upsala Universitets Skogsförvaltning:

Oscar Kollberg

Vidimeras ex officio:

C. Henschen.

Avskrift.

Uppgift å taxeringsvärdena å Uppsala Universitet tillhöriga fastigheter å landet, förutom skogsfastigheter, kvarnar, frälseräntor och stadsjord inom Uppsala stad.

Jordbruksfastigheter	Kr. 9,177,700: —
Kvarnar	» 396,000: —
Frälseräntor	» 206,300: —
Stadsjord	» 321,400: —
	<hr/>
	Summa Kronor 10,101,400: —

Uppsala i Akad. Kontoret den 19 Mars 1925.

C. Henschen,
Akad. Kamrerare.

Vidimeras ex officio:
Th. Brandberg.

Byggnadsarbeten vid Uppsala universitet under åren 1906—1924.

	Kostnadssumma.
1) Akad. Sjukhusets om- och nybyggnad (börjad 1900, avslutad 1908).	822,914:71
2) Kemiska Institutionsbyggnaden (börjad 1900, avslutad 1908).	321,156:73
3) Fysiska Institutionsbyggnaden (börjad 1906, avslutad 1911).	307,680:25
4) Gymnastikinrättningens byggnader (började 1907, avslutade 1913).	298,089:44
5) Zoologiska Institutionsbyggnaden (börjad 1913, avslutad 1918).	559,143:70
6) Anatomiska Institutionsbyggnadens Centraluppvärmning ... (1913).	29,038:82
7) Universitetsbibliotekets ombyggnad (börjad 1913, slutad 1918).	666,962:59
8) Växtbiologiska Institutionsbyggnaden (börjad 1913, avslutad 1915).	41,630:71
9) Fysiska Prefektbostaden (börjad 1912, avslutad 1913).	43,182:58
10) Ombyggnad av Uppsala Vattenkvarns dammar samt (efter branden) av själva kvarnen (åren 1910—1913).	106,454:22
11) Nybyggnad av vaktmästarebostad vid Meteorologiska Institu- tionen (1906)	6,000:—
12) Nybyggnad av vaktmästarebostad vid Kemiska och Fysiska Institutionerna (1906 och 1907)	19,000:—
13) Ombyggnad av Akad. Sjukhusets portvaktstuga (1906)	5,000:—
14) Inredande av lokaler i Gamla Kemiska Byggnaden för Far- makologiska m. fl. institutioner (1909)	19,565:85
15) Inredande av lokaler i samma byggnad för undervisning i Medicinsk Kemi (1910)	25,376:21
16) Inredande av vaktmästarebostäder i f. d. Länslasarettet (1910).	12,500:—
17) Ändrings- och reparationsarbeten i Astronomiska prefektbo- staden (1911)	15,724:77
18) Ändrings- och reparationsarbeten i professors i medie. och fysiologisk kemi prefektbostad (1911)	6,800:—
19) Ändrings- och reparationsarbeten i director musices boställs- våning	6,113:—
20) Reparationsarbeten å universitetsbyggnadens kalkstensbekläd- nad (1914—1916)	52,000:—
21) Om- och nybyggnadsarbeten vid Akademiska Sjukhuset (fr. 1916) beräknade till	9,700,000:—
22) Inledande av centraluppvärmning i Botaniska Institutionens byggnad, beräknad till	50,500:—
23) Ny Astronomisk observationspaviljong (fr. 1921) beräknad till	7,000:—
24) Ändringsarbeten i f. d. Folkskoleseminariebyggnaden och Gustavianum (började 1917), beräknade tillhopa till....	472,500:—

Summa Kr. 13,594,333:58

Därjämte har utredning verkställt och framställningar skett om utverkande av anslag till följande byggnadsföretag vid universitetet, nämligen

25) till en institutionsbyggnad för Hygieniska Institutionen, beräknad till	659,000:—
26) till en byggnad för de Humanistiska Seminarierna, beräknad till	775,000:—
27) till ett ridhus, beräknat till	200,000:—
28) Ändringsarbeten i Anatomiska Institutionsbyggnaden	32,500:—
29) Inredande av lokaler för Hygieniska Institutionen	39,000:—
30) Inredande av ytterligare lokaler för Humanistiska Sektionens seminarier, som torde komma att kosta	100,000:—

Summa Kronor 15,399,833:58

Akademiräntmästarens i Upsala avlöningsförmåner för närvarande per år

1) ordinarie lön	8.100:—	
2) tillfällig löneförbättring	1.000:—	
3) dyrtidstillägg	3.036:—	
4) provisoriskt lönetillägg	1.200:—	
	Kr. 13.336:—	
Avgår pensionsavgift	313: 60	13,022: 40

Löneförmåner enligt Kungl. Propositionen:

ordinarie lön (högsta lönegrad B. 30 E-ort)	11.460:—	
Dyrtidstillägg, 168 kronor per månad.....	2.016:—	
	Kr. 13.476:—	
Avgår pensionsavgift	420:—	13,056:—

Verklig löneökning = kr. 33: 60 per år.

